

שזר וגולדה סולקו מ"כסית"

בדרך כלל מושכים אותם לאולפן במירמה. כדי שההפתעה תהיה שלמה, אין מדיעים מראש לגיבורי התוכנית הטלוויזיונית הפופולארית חיים שכאלה, שמכנינים עליהם תוכנית. רק בעומדם מול המצלמות מתברר להם אינו חגיגה הכי נול. אבל את חצקל אישיכסית, בעליו של מה שהיה פעם קפה האומנים והבר המה של רחוב דיונון, כסית, פחדו להפי תיע. אולי מרוב התרגשות. ירדם, כמו שהוא רגיל תמיד.

סיפרו לו ברגע האחרון. הוא נימנם כהרגלו בסנית הקפה. ליד הקופה. ניערו אותו ואמרו: „בוא תפגוש חברים.“ חצקל קל הלך. בדרך כבר סיפרו לו במה העניין. אבל לפני שעזב את הקפה לא שכח להור רות למצרים: „תכינו את המקום ל" מסיבה.“

באולפן חיכו לו המון חברים המייצגים את ההיסטוריה של האמנות ובתי הקפה בארץ בארבעים השנים האחרונות. אבל את ההפתעה הגדולה ביותר גרם לחצקל ציור קיר ענק, של יוסל ברגנר. מעריכים כיום ששווי 100 אלף לירות. יוסל נתן לו את הציור תמורת כל הארץ חות שאכל חינם בכסית. הציור היה תלוי שנים בכסית, עד שירד מגדולתו. לאחרונה אף החביאו את התמונה במקום סתר שלא ישיגוה הנושים לעיכול. אבל עמוס אטיני

רה שלו בארץ ישראל כנער מעליה בפסג' בן שתי קומות בתל-אביב הקטנה. היה מלצר בביתו של חיים וייצמן ברחובות. עוד לפני שזה נבחר לנשיא. אבל הוא עזב את המישרה מפני שלא הסתדר עם ורה וייצמן. שהייתה סנובית מדי לטעמו. כאשר בא וייצמן להתארח לבדו אצל חנה רובינא. היתה זו הודגנות לחצקל להכין לוייצמן מאכלים כלבבו, מבלי שורה תשמור עליו.

לתוכנית על חצקל שונה מכל ה" תוכניות ששודרו בסידרה חיים שכאלה לסחות בכך שגיבור התוכנית אינו מר בה לדבר בה. חצקל בקושי מוציא כמה מישטים ושר שיר אחד באידיש. אבל חבריו. לאורך כל שנות חייו, מספרים סיפורים מאלפים. אחד מהם, בן עירו בפולין, נזכר שחצקל, שהיה ביריון בנער ריו, היה מכה שם את כל הגויים. באחד הימים, כשעלה לתורה בבית-הכנסת, צעק מישהו: „לא! ראיתי אותו עם שיקסה!“ הסתבר שלפני בואו לבית-הכנסת טייל חצקל עם שיקסה ויהודי שפגשו חטיף לו: „עליך לבחור: או בית-כנסת או שיק' סה!“ וחצקל אמר: „אני בוחר בשיקסה, ממנה יצא לי תמיד יותר.“ את הקאריירה שלו באירוח החל חצקל

חצקל והבדרנים

הכרס האדירה שהפכה סימלו המסחרי של חצקל אישיכסית, בדיוק כמו התנומה הנצ' חית שלו, תפוס את כל מסך הטלוויזיה בתוכנית חיים שכאלה, בה הוציא חצקל מישפים מועטים מפיו, אבל הסכים לשיר בחברתם של אריק לביא ואורי זוהר.

והוקלטה בנפרד בביתה: „חצקל אפילו היה קובע לחתיכות של חבונה עם מי מותר להן לצאת ועם מי לא.“ חצקל היה מאכיל חינם אמנים וחיילים. אולי בזכות זה נתן לו יגאל אלון, שהיה אלוף פיקוד-הדרום במלחמת-העצמאות את מכתב ההמלצה הבא: „המוכ"ו הוא בחור טוב. תנו לו לפתוח בית-קפה לחיילים בדרום.“

האוצר הגנוז

הציור הענקי של יוסל ברגנר ששווי כיום כמאה אלף ל"י, בחברת דני זיידל (מימין) ומשה ינוקא, שסיפרו על הימים בהם היה חצקל מאכיל את לוחמי פעולות-התגמול.

לצנחנים, לוחמי פעולות התגמול. קבי עו לחם למישכן את כסית. שם היה ירמי בורדנוב מראה שירים, שכתב בסתר, לאלתרמן ומבקש את חוות דעתו. סיפרו לוחמי הצנחנים דאו על מעשה שהיה: פעם נשארנו בכסית ונותרו בלי גרוש בי כים. כדי לחזור לבסיס בשעת לילה מאוחרת. הלך אחד מהם לקפה רוואל חסמוך וטיילן משם לחצקל לאמור: „חצקל, מודבר מפקד החטיבה. הלילה צריכים לצאת לפשיטה. תשלח מהר את החברה!" חצקל הקים את הלוחמים וגירש אותם מ"כסית". התזרו מהר לבסיס — הכל על חשבוננו!"

אבל חצקל אינו מודאג. הוא שומר בכיסו צ'ק, בחתימת יוסף („בומבה") צור וחיים חפר, שניתן לו לפני כשמונה שנים ומועד פרעונו יגיע בעוד שנתיים. את ח' צ'ק, על סך מיליון לירות ישראליות, הביא חצקל לחקלטה וסיכל את כל מאמציו של „בומבה" צור להוציא מידו. סיכם אורי זוהר מה היתה כסית לדור שלם של אמנים: „מה החבדל בין כסית של או לכסית של היום: היום אין סקר דלים. חצקל וזאב יוסיפון לימדו אותנו לאהוב ולשנוא. אבל גם לשנוא באהבת התענוג האמיתי של כסית היו הסקר דלים. אם לא היינו שוברים חצי בית-קפה. לא היתה לחצקל שימחה אמיתית.“ תושב כסית של היום ששאל בתוכנית, „מי זה חצקל?" השיב: „חצקל? זה אולי אחד מהמתחרת!"

אחרי שמצאו פרוטקציה, הצליחו להיכנס לשם. (קטע זה, כמו סיפורים אחרים בתוכנית שהוקלטה, לא ישודרו).

את השם כסית העניקה לובה לבית-הקפה שלה מפני שהוא צילצל כמו כוסית. פירוש המילה, הארמית, הוא בעצם: מין אלמוגיים. חצקל שינה את שם משפחתו על שם בית-הקפה שרכש, והסך את הי מקום למוסד הקשור קשר הדוק עם החיים טוריה של ארץ-ישראל הלוחמת והכריזת. בתקופת המנדט היה חצקל ממור נה להיות בלש בבית-הקפה שלו, להשקות עם חיילים בריטים לשכרה ולתור ציא מהם סודות. אחר-כך הפך המקום למרכז חבובתה וישראלית. סיפרה חנה מרון, שלא היתה בשעת החקלטה בארץ

קל כמלצר בימים שגם אריה פילץ היה מלצר. אגב, פילץ הוזמן לבוא לחשתף בתוכנית וסירב. מסתבר שפעם, לפי עשרות שנים, סירב להלוות כסף לחצקל. מאז הם אינם מדברים.

את קפה כסית קנה חצקל באלף לירות מלובה צנוני, שהקמה את כסית הראשון ברחוב בני-יהודה. לובה היתה פועלת חצף, שהכינה אוכל לפועלים העברים שעבדו עימה. הפועלים כל כך נהגו, עד שלובה החליטה לעשות מזה פרנסה. היא העבירה את קפה כסית מבני-יהודה לדי-זנון, והפכה אותו לקפה לאמנים. מה? מפני שהיא אהבה אמנים. כשולמן ש"ר וגולדה מאיר ניסו לחיכנס לקפה. סילקו אותם משם, מפני שלא היו אמנים. ורק

גר, מסיק התוכנית והבמאי יוסי צמח הצליחו להוציאה משם ליום אחד, מבלי שידעו עד היום היכן מקום הסתר. בפגישות ההכנה להקלטת התוכנית הור דיעה חנה רובינא שהיא לא רוצה להציג טלם, רק לשבת בין הקהל ולהאזין. לא לחצו עליה. סברו שנוכחותה בלבד תחווה אטרקציה לצופים שיחזו בשידור התוכנית ביום השלישי הקרוב. אבל בערב ההקלטה הופיעה רובינא הגדולה עם שלוש שמלות באולפן ואמרה לבמאי: „באינו שמלה אתה רוצה שאופיע?" אחרי-כך נזכרה שיש לה גם קול לחוכר לחצקל מאחורי הווילון. היה זה המישטט: „חצקל, תכין את הצלחות. וייצמן עומד להגיע.“ מסתבר, שחצקל, שהתחיל את הקאריירה